

[Felemelem a tekintetem...]

Felemelem a tekintetem, és ködbe burkolózik a templomtorony.
Újra odanézek, de nyoma sincs már. Sem a toronynak, sem a ködnek.
Gedächtnis-Kirche, a háború mementója.
Beivódik a tudatba, elnehezíti a lépteket. Nem lehet elfelejteni. A háborút.
Te is hallottad a bombázók zúgását a fejed fölött.
A ház valamennyi lakója a pincében, egy öreg színész a ravatalon, volt, akik álltak, volt, aki ültek, sápadt arccal, keresztbe tett kézzel. Nem emlékszel, milyen volt akkor anyád. De egyszer együtt futottatok be az erdőbe, leugorva a lovas kocsiról, mikor felhangzott a légiriadó.
Csak jársz-kelsz itt az emberáradatban, átmész az út egyik oldaláról a másikra. Ugyanaz az öreg, aki előbb ott ült, s úgy tűnt, mindkét lába hiányzik, most itt sétálgat és koldul. A sarkon egy nagy, sötétbarna, könyv alakú műalkotás. Dávid csillaga, Salamon pecsétje. Borítva jelekkel. Mint egy kabbalista ábra, közepén a 24-es szám. Kétszer tizenkettő. Egy adventi koszorú, gyertyái még meggyújtatlanul. Most november van, a fákon még sötétek a levelek.
A ruházati boltok kirakatában csupa fekete és fehér. Belesuttogod az egyik kirakatba: meine alte Mutter ist gestorben. Mielőtt elutaztál, még éppen győzted megszervezni a temetést, akkor lesz nyomban, mikor hazatérsz. Biztos ezt mondta volna: veled megyek. Mindig így beszélt, amikor már mozdulni sem tudott, elmesélte, hová utazott, merrefelé sétálgatott aznap.
Olvasod egy nagy tábla feliratát. Überführungen nach allen Orten. Pedig ez nem utazási iroda, hanem temetkezési vállalat, azt ígéri, elszállít bárhová.
A kávéházban meggyújtasz egy gyertyát. Ilyen volt ő, az édesanyád: mindig meg akart lépni téged valamivel.

[Épp a behavazott...]

Épp a behavazott tavon siklottak át sítalpaikon, hóruhában,
mikor az osztagból az egyik férfi alatt beszakadt
a jég. Nem volt mit tenni, a sífelszerelés
súlya a mélybe húzta.
Így mesélte, s te tudtad, mekkora
súlyként nehezedik ez rá azóta is.

A halála utáni nyáron útnak indultál, anélkül, hogy
megtervezted volna az útvonalat. A nagy víz háborgott.
Szinte fekve evezted az alacsony, hosszúkás
csónakban az elhagyatott sziget felé. Ott aztán kieresztetted
a hangod, teli torokkal lármáztad be a hangtalan teret.
Pedig nem voltál egyedül. Nem messze volt egy csónak,
a sziget közelében megpróbáltak valamit kikotorni a vízből.
Felszínre került egy holttest. Az evezősök hangján
éreződött a megkönnyebbülés, hiszen egész nyáron át keresték.

Nyomban, amint beléptél, rád meredt az ablak.
Egy domb, egy fészker, nem eresztette a tekinteted.
Míntha fényképet készített volna rólad,
s nem egészen ott álltál volna, ahol kell.
Miféle ház ez? – hallottad a saját hangod.

A házban valamikor katonai kórház működött.
Ennek az országnak a határain belül voltunk,
és itt annak idején harcok folytak. A fák törzsében
még most is találhatunk egy-két puszkagolyót. Neked
tudnod kellett volna, itt volt-e ő is annak idején.
Mikor a hátát masszíroztad, valami fémesbe markolt a kezéd.

Mikor erről az útról hazaértél, megtaláltad a háborús naplót.
Így végződött: „El kellene mennem kivetetni
a szilánkot a hátamból.” Ugyanazon a tavon evezted,
melynek jegén ő a katonai osztaggal sítalpakon áthaladt.
Abban a házban éjszakáztál, melyben ő sebesülten feküdt.
Ezen az úton még messzebbre jutottál, városokba,
melyekben ő fiatal korában élt. Az emlékeiben
mozogtál, ott bolyongtál, mikor azt kérdezgetted, merre járt.

[Az évek, melyeknek...]

Az évek, melyeknek virágot vittem,
itt vannak közel,
megetethetem őket,
ha eljön az ebédidő,
nem bírok már felülni se, még az egyik
oldaláról a másikra sem tudok fordulni,
hívni kell az ápolót, segítsen.

Elhallgatott évek.

Az egyik már beszélni sem tud közülük,
csak a szemei élnek, mikor valaki
az anyjéért kiált,

az én anyám

a szoba másik sarkából visszaszól:

Most nem mehetek,

még nincs kész az ebéd.

A szobában a harangvirág csöndje.

Polgár Anikó fordításai

■ **Mirkka Rekola** (Tampere, 1931 – Helsinki, 2014): finn költőnő, verseket, aforizmákat és esszéket írt. Verseinek gyűjteményes kötete *Virran molemmän puolin. Runot 1954–2004* (A folyam mindkét oldalán. Versek 1954–2004) címmel 2009-ben jelent meg Helsinkiben. Az itt közölt fordítások forrása a *Valekuun reitti* (Az álhald útja) című kötet (2004).

■ **Polgár Anikó** (Vágsellye, 1975): költő, műfordító, irodalomtörténész. Dunaszerdahelyen él, a pozsonyi Comenius Egyetemen tanít. Legutóbbi verskötete: *Régészniő körömcipőben* (Kalligram, 2009).